

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU
RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40

Tel. director: 0269 206856; centrală: 0269 212604; fax: 0269 216605
e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro; CIF: 4241214

PROGRAMUL

SESIUNII ANUALE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Științele socio-umane la începutul mileniului III

Ediția a XVII-a

13 decembrie 2024
Sibiu

DESCHIDERA LUCRĂRILOR SESIUNII

Vineri, 13 decembrie 2024

Orele 09³⁰–10²⁰

Biblioteca ICSU Sibiu

Moderator: Alexandru Nicolaescu

Cuvânt de deschidere:

Prof. univ. dr. Rudolf Gräf, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Prezentarea periodicelor ICSU Sibiu:

- *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, tomul XXXI/2024 (Anda-Lucia Spânu)
- *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, tomul 67/2024 (Zeno-Karl Pinter)
- *Historia Urbana*, tomul XXXII/2024 (Dan Dumitru Iacob)
- *Studii și comunicări de etnologie*, tomul XXXVIII/2024 (Ilie Moise)

Prezentarea volumelor publicate în 2024 de cercetătorii ICSU Sibiu:

- Zeno-Karl Pinter, Adrian Stoia, Claudia Urduzia, Răzvan C. Pop, *Centenarul cercetărilor de la Capidava – ARTA ARHEOLOGIEI*, Sibiu, Editura Bibliotecii Astra, 2024, 72 p. (Zeno-Karl Pinter)
- Zeno-Karl Pinter, Claudia Urduzia, Cătălin Dobrinescu, Beatrice Kelemen, Vitalie Bodolică, Răzvan C. Pop. *Centenarul cercetărilor de la Capidava, Necropola medievală*, Sibiu: Editura Brukenthal, 2024, 116 p., 70 planșe (Zeno-Karl Pinter)
- Maria Crîngaci Țiplic (ed.), *Spațiul sacru în orașul medieval. Perspective arheologice și istorice*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2021 (hardback), 2024 (e-book), 346 p. (Maria Crîngaci Țiplic)
- Mária Pakucs-Willcocks and Julia Derzsi (eds). *Towns between Empires: Good Governance and “Police” in Case Studies from Transylvania, Wallachia, and Moldavia, 1500s–1800s*, Budapest, CEU-Press, 2024, 290 p. (Julia Derzsi)
- Julia Derzsi, Mária Pakucs-Willcocks (Hgg.). *Zum Eigenlandrecht der Siebenbürger Sachsen: Edition und Studien zu Quellen und Vorarbeiten auf der Grundlage der Sammlung von Thomas Bomelius (1560–1563)*, Sibiu, Honterus Verlag, 2024, 230 p. (Julia Derzsi)
- Dan Dumitru Iacob, *Elitele din Principatele Române în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Sociabilitate și divertisment*, ediția a doua, București, Paul Editions, 2024, 368 p. (Dan Dumitru Iacob)
- Andrei Corbea-Hoișie, Rudolf Gräf (Hgg.), in Zusammenarbeit mit Ioana Florea und Ion Lihaciu. *Kulturtransferprozesse im postimperialen Umfeld. Deutsche Sprache und Kultur im rumänischsprachigen Raum um das Schwellenjahr 1918* (Jassyer Beiträge zur Germanistik XXV/ Contribuții ieșene de germanistică XXV), Konstanz, Hartung-Gore Verlag, 2024, 536 p. (Rudolf Gräf)

COMUNICĂRI PE SECȚIUNI

SECȚIUNEA I PATRIMONIU, ARHEOLOGIE ȘI ISTORIE MEDIEVALĂ Orele 10³⁰–15⁰⁰

Moderatori: Maria Crîngaci Țiplic, Zeno-Karl Pinter

- Conf. univ. dr. habil. Marius Ciută, lect. univ. dr. Ana Maria Tudorie (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Interferențe Starčevo-Criș - Vinča, în situl de la Limba-Oarda de Jos (jud. Alba). Noi evidențe materiale*
- Drd. Larisa-Elena Constantinescu, dr. Adrian Șovrea (Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Cercetări arheologice preventive la Șura Mare, jud. Sibiu. Descoperiri din preistorie și epoca romană*
- Conf. univ. dr. Silviu Istrate Purece (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Argintul mercenarilor goți, o nouă descoperire din Transilvania*
- Dr. Claudiu Purdea, CS (Institutul de Arheologie Sistemică „Iuliu Paul”, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia), *Despre identitatea căutătorilor de comori din Munții Șureanu. Tezaure și descoperitori*
- Acad. dr. Paul Niedermaier (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Ardealul înainte de Andreanum*
- Prof. univ. dr. Zeno-Karl Pinter (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Observații inedite privind colonizarea germană în Transilvania*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Dr. Maria Crîngaci Țiplic, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *O perspectivă asupra habitatului din zona liniei de prisăci Miercurea Sibiului – Presaca*
- Prof. univ. dr. habil. Ioan Marian Țiplic (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Centrul de Cercetare a Patrimoniului și Istoriei Socio-Culturale), *Cercetări arheologice la biserica evanghelică din Hălchiu, jud. Brașov*
- Dr. Liviu Cîmpeanu, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Iancu de Hunedoara, erou cruciat și... akingiu*
- Dr. George Tomegea (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), dr. Cristinel Plantos, CS (Institutul de Arheologie Sistemică „Iuliu Paul”, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia) *Cercetările arheologice din Sibiu, strada Rusciorului nr. 2, din anul 2023*
- Drd. Raul-Alexandru Todika (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”), *Istoricul castelului din localitatea Dragu prin prisma cercetărilor arheologice și a surselor documentare medievale și premoderne*
- Drd. Karina Necșe (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Școala Doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură”), *Castelul Wesselényi-Bethlen din Dragu. De la cercetare de arhivă la proiect de activare culturală*

SECȚIUNEA II

ISTORIE PREMODERNĂ, MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Orele 10³⁰–15⁰⁰

Moderatori: Julia Derzsi, Dan Dumitru Iacob

- Dr. Julia Derzsi, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *O sursă de istorie juridică uitată prea repede: Statuta jurium municipalium civitatis Cibiniensis de Thomas Bomelius (1560)*
- Dr. Corina Cioltei-Hopârtean (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Calendarul eberian al lui Matthias Miles, păstrat în colecția Muzeului Național Brukenthal*
- Lector univ. dr. András Bándi (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Trecerea de la public la privat în scrierile autobiografice ale lui Michael Conrad von Heydendorff (1730–1821) și Georg Michael von Herrmann (1737-1807)*
- Dr. Dan Dumitru Iacob, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Condica de cheltuieli casnice a marelui vistiernic Mihail Sturdza (1818–1819)*
- Dr. Loránd Mádly, CS II (Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca), *Reformele sistemului judecătoresc din perioada liberală (1860–1867) și siguranța publică: câteva studii de caz*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Dr. Marian Zăloagă, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș), *Religia și religiozitatea romilor din Ardeal în conștiința etnicilor ardeleni din a doua jumătate a secolului al XIX-lea*
- Dr. Alexandru Nicolaescu, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Descrierea comasărilor agricole din Transilvania de la finalul secolului al XIX-lea și din prima parte a secolului al XX-lea în presa românească*
- Dr. Ioana Florea (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca), *Sentimentul de comunitate la germanii din București începând cu cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea până după cel de al Doilea Război Mondial*
- Dr. Vasile Ciobanu, CS I, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Sibiul la 23 august 1944*
- Dr. Manuela Marin, CS, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca), *„Bisericile țigănești” și regimul comunist din România*

SECȚIUNEA III

ETNOLOGIE

Orele 10³⁰–15⁰⁰

Moderatori: Andreea Buzaș, Ilie Moise

- Prof. univ. dr. Ilie Moise, CS I (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Crăciunul și colindatul – dimensiuni ale sacralității și religiozității*
- Ana Grama, CS (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Economicul și politicul în etnomuzeografia României interbelice*

- Dr. Constantin Ittu, CS II (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Cenușăreasa: de la versiunea românească a basmului la cele inițiale, orientale*
- Conf. univ. dr. Amalia Pavelescu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Grijile și îngrijirile în familie și comunitate, pe parcursul unei vieți – perspectivă etno-antropologică*
- Prof. univ. dr. Ioana-Narcisa Crețu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Termeni pastorali menținuți în expresii și alocuțiuni*
- Conf. univ. dr. Rodica Brad (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Toponimele din Gura Râului*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

- Dr. Adrian Stoia (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Construcții cu scop utilitar în Plaiul Cloșanilor. Adăposturile temporare și varnița*
- Dr. Karla Roșca (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Noi metode de facilitare a evenimentelor de dans participativ într-un muzeu etnografic european*
- Dr. Alina Geanina Ionescu (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Restaurarea icoanei pe sticlă „Răstignirea lui Iisus” din colecția Muzeului ASTRA*
- Alina Matei (Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu), *Broderia de port din Arpașu, „cel din sus de șosea”*
- Lector univ. dr. Maria Șpan, Maria Diana Crișovan, Sabina Iulia Onisia Babancu (Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *„Revista de Antropologie Culturală” și dezvoltarea competențelor transversale, la început de mileniu III*
- Gabriela Negru (CJCPCT „Cindrelul-Junii” Sibiu), *Aniversare Junii Sibiului – 80 de ani. Hub pentru tradiții*
- Dr. Andreea Buzaș, CS III (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Curcubeul – unul dintre cele mai vechi simboluri ale omenirii. Reprezentări în cultura populară*

SECȚIUNEA IV ISTORIA CULTURII (online)

<https://meet.google.com/qfp-cxwd-ndt>

Orele 10³⁰–15⁰⁰

Moderatoare: Gudrun-Liane Ittu, Anda-Lucia Spânu

- Dr. Constantin Ittu, CS II (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Marsilio Ficino, Platonis opera omnia, incunabul tipărit la Ripoli/Florența, editio princeps din 1484*
- Dr. Radu Teuceanu, muzeograf (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Volumul cartografic „Sammlung aussereuropäischer Karten” (No. 430) din Cabinetul Cartografic Brukenthal*
- Dr. Bogdan Andriescu, bibliotecar (Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu), *Carte românească veche în Comăna de Jos și Comăna de Sus (județul Brașov)*
- Dr. Ionela Simona Mircea, muzeograf (Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia), *Problemele albaiulienilor în atenția consiliului local, în perioada interbelică*
- Dr. Gudrun Liane Ittu, CS II (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Opere botanice de la începutul secolului al XVII-lea: interes științific, preamărirea creației divine și reprezentare socială*

Drd. Delia Voina, muzeograf (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Povestea atelierului fotografic Fischer din Sibiu*

Pauză 12³⁰–12⁴⁵

Dr. Georgeta Deju, muzeograf (Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva), *Despre cărțile familiei de zugravi Oprușan*

Dr. Nicolae Teșculă, director (Muzeul orașului Sighișoara), *Din viața și activitatea juristului Ioan Prescurea, participant la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia*

Dr. Nadia Manea, expert principal (Banca Națională a României), *Tezaurul Băncii Naționale a României de la Moscova – între istorie și politică*

Andreea Corca, muzeograf (Muzeul Național Brukenthal Sibiu), *Cultura vizuală a copilăriei socialiste. Insigne și medalii pionierești din colecția Muzeului Național Brukenthal*

Dr. Silviu Borș, lector univ. (Facultatea de Litere și Arte, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), *Instrumente de Inteligență Artificială aplicate în domeniul Studiilor Culturale*

Dr. Anda-Lucia Spânu, CSII (Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu), *Despre înțelegere și percepție vizuală în cercetarea imaginilor istorice*

COMITET DE ORGANIZARE

Coordonator: Rudolf Gräf

Membri:

Andreea Buzaș

Vasile Ciobanu

Maria Crîngaci-Țiplic

Dan Dumitru Iacob

Anda-Lucia Spânu